

Alle projecten in kaart

6

Ton Schroor: 'Kabinet, leg Lelylijn aan'

9

Kattenbrug na zomer in gebruik

11

GRONINGEN BEREIKBAAR

DE INFORMATIEKRANT VAN GRONINGEN BEREIKBAAR | NR. 19 — VOORJAAR 2021

Langs de ringweg en naast het spoor bouwt Combinatie Herepoort het nieuwe spoordek voor de zuidelijke ringweg. Foto: Raymond Bos.

ZATERDAG 8 T/M ZONDAG 16 MEI GEEN TREINEN TUSSEN STATION GRONINGEN EUROPAPARK EN HOOFDSTATION

INRIJDEN SPOORDEK ZUIDELIJKE RINGWEG GEEFT HINDER VOOR TREIN, AUTO EN FIETS

De week van Hemelvaart wordt spannend voor het project Aanpak Ring Zuid. In die week wordt een nieuw spoordek op zijn plaats onder het spoor ingereden. Voor deze spectaculaire klus moet het treinverkeer acht dagen worden stilgelegd. Aan beide zijden van het spoor hebben automobilisten, fietsers en voetgangers hinder van de werkzaamheden.

Het inrijden van het spoordek is een belangrijke mijlpaal voor het project Aanpak Ring Zuid. Als de ringweg helemaal klaar is (planning: eind 2024) rijdt de trein over het

spoordek heen van het Hoofdstation naar Groningen Europapark, en omgekeerd. Het autoverkeer gaat in de toekomst onder het spoordek door.

SPOORDEK

Aan het spoordek wordt al sinds eind vorig jaar gebouwd, op een plek naast het spoor. Het spoordek is een grote betonnen deksel, die ongeveer 6 miljoen kilo weegt. Voor het inrijden van het spoordek worden speciale platte wagens met meerdere wielen gebruikt, ook wel SPMT's (Self-Propelled Modular Transporter) genoemd. Deze rijden het spoordek voorzichtig naar zijn nieuwe plek. Het spoor ter hoogte van de ringweg moet hiervoor eerst helemaal worden weggehaald. Nadat het spoordek op zijn plek ligt, wordt het spoor weer teruggebouwd. De hele operatie is vanaf 8 mei te volgen via de webcam op de website van Aanpak Ring Zuid.

TREINVERKEER

Vanaf zaterdag 8 mei tot en met zondag 16 mei is er geen treinverkeer mogelijk tussen het Hoofdstation en station Groningen Europapark. Dit heeft gevolgen voor de treinen van en naar Assen, Veendam, Winschoten en Weener (D). NS zet bussen

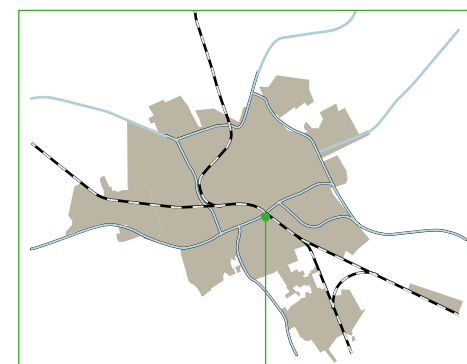
in om reizigers (ook van Arriva) tussen het Hoofdstation en station Groningen Europapark te vervoeren. Reizigers kunnen vanaf station Europapark ook direct overstappen op de bus richting bijvoorbeeld Zernike of UMCG. Deze bussen van Qbuzz gaan tijdens deze negen dagen vaker rijden.

VERLENGDE LODEWIJKSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat inmiddels afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumaboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdiep rijden of een route via de Hereweg kiezen.

HELPERZOOM

Ook bij de Helperzoom wordt gewerkt. De onderdoorgang van de zuidelijke ringweg is voor autoverkeer nog dicht tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Het verkeer wordt omgeleid via de (Verlengde) Hereweg. Voor fietsers en voetgangers was de onderdoorgang de afgelopen twee weekenden dicht. De resterende periode is de onderdoorgang voor voetgangers en fietsers

Verl. Lodewijkstraat

gewoon weer open. Kijk op de website van Groningen Bereikbaar voor meer informatie over de verkeershinder. Meer weten over de werkzaamheden? Bezoek aanpakringzuid.nl/spoordek.

VERDER IN DEZE KRANT:

SLIMMERE VERKEERSLICHTEN	2
NIEUW TANKSTATION VOOR WATERSTOFBUSSEN	3
FIETSENMAKERS ZOEKEN PERSONEEL	3
ZOMERSTREMMING ZUIDELIJKE RINGWEG	4
HOE NAAR DE STAD VANUIT ZUIDLAREN?	5
WINNAARS THUISWERKAWARDS 2020	8
BEZORGEN PER FIETS NEEMT EEN VLUCHT	11

CORONAMAATREGELEN

De werkzaamheden aan weg en spoor gaan in coronatijden in principe gewoon door. Toch kunnen de coronamaatregelen effect hebben op planningen.

Kijk voor actuele informatie op: groningenbereikbaar.nl.

SNELLER GROEN VOOR FIETSERS BIJ REGEN EN ANDERE VERKEERSLICHT-WEETJES

Dagelijks hebben we er in het verkeer mee te maken: verkeerslichten. Of we nu fietsen, lopen, in een bus zitten of auto rijden. Voor ons als verkeersdeelnemers voelt een verkeerslicht misschien als een lamp die alleen van groen naar oranje en naar rood springt, en dan weer naar groen. Maar er zit heel veel achter om ervoor te zorgen dat deze lichten het verkeer regelen.

Een verkeerslicht dat op groen springt, net als je aan komt rijden. Dat voelt als geluk hebben. Maar dat is het vaak niet. Zo'n verkeerslicht 'weet' dat je eraan komt. In de weg zitten zogenaemde 'lussen': sensoren die registreren dat er een voertuig overheen rijdt. Zo weten ze dat je eraan komt en gaan ze op groen, als dat mogelijk is.

VERKEERSLICHTEN AFSTELLEN

Bij alle kruispunten zie je grijze kasten staan. Hierin zitten systemen die de verkeerslichten regelen. In een verkeerscentrale komen alle gegevens van alle kruispunten bij elkaar. Met het goed afstellen van een verkeerslicht wordt ervoor gezorgd dat iedereen zo goed mogelijk kan doorrijden en dat het verkeer zo efficiënt mogelijk doorstroomt.

KORT GROEN

Soms sta je heel lang voor rood licht te wachten en als er dan eindelijk groen licht is, springt hij alweer op rood. Dat voelt niet altijd eerlijk, maar hier kunnen allerlei redenen voor zijn. Op sommige kruisingen is hier bewust voor gekozen, om het verkeer te doseren. Zo wordt voorkomen dat het verkeer verderop alsnog vast komt te staan. Wat ook kan, is dat een hulpdienst of bus zich net heeft gemeld. Het verkeerslicht signaleert dat deze er aankomt en geeft dit voertuig voorrang: de bus of hulpdienst krijgt groen. De andere lichten op de kruising moeten dan snel op rood.

FIETSERS SNELLER GROEN BIJ REGEN

Met fietsers wordt ook rekening gehouden, bijvoorbeeld als het regent. Als fietser wil je dan niet te lang stil blijven staan. Daarom hebben sommige kruispunten in de stad Groningen regensensoren. Als deze regen detecteren, krijgen de verkeerslichten van fietsers sneller groen.

SLIMME VERKEERSLICHTEN

In Groningen en Drenthe hebben we ook vijftien 'slimme' verkeerslichten, zogenaamde intelligente verkeersregelinstallaties (iVRI's). Er staan er vijf op de westelijke ringweg, acht op de Europaweg in Groningen en twee op de N372 bij Roden en Peize.

Verkeerslichten voor autoverkeer en fietsers bij de Europaweg. Het groene licht voor de fietsers is het logo van '050 Fietsstad'. Foto: Jan Buwalda.

Deze slimme verkeerslichten krijgen al lang van tevoren informatie over hoeveel voertuigen eraan komen en kunnen hiermee een betere doorstroom regelen. Ze zijn nog in een testfase, maar binnenkort kan iedereen hier gebruik van maken. Wil je meetesten? Dit kan al met de apps Flitsmeister, ZekerOpTijd en RingRing. Daarmee stuurt je telefoon informatie naar de verkeerslichten die je nadert. Staat het verkeerslicht op

rood, dan kun je in de app zien hoe lang je nog moet wachten (let wel op de regels van het gebruik van een telefoon in het verkeer). Bij het uitwisselen van de gegevens via de telefoon, is erg goed gekeken naar de bescherming van de persoonsgegevens van de gebruikers. Het slimme verkeerslicht gebruikt alleen informatie over het aantal voertuigen en de snelheid. Het hoeft niet te weten wie je bent.

GEEN TREINEN MAAR BUSSEN

Grootschalige werkzaamheden aan en bij het spoor kunnen alleen veilig worden uitgevoerd als er geen treinen rijden. Daarom is er af en toe een periode nodig dat het treinverkeer op een bepaald traject stilgelegd wordt. NS en Arriva zetten dan bussen in om de passagiers te vervoeren. Meestal betekent dit dat de reistijd iets toeneemt.

Hiernaast een overzicht van de geplande treinvrije periodes in en rond Groningen in 2021. Ook elders in het land kunnen er treinen uitvallen door werkzaamheden. Reizigers kunnen hun reis plannen via de reisplanner in de NS-app of Arriva-app of via de websites van NS en Arriva.

PERIODE	TRAJECT
Woensdag 28 april t/m maandag 3 mei	Meppel-Zwolle (heel station Zwolle geen treinen)
Zaterdag 8 t/m zondag 16 mei (o.a. hemelvaartweekend)	Groningen-Groningen Europapark
Vrijdag 14 t/m zondag 16 mei (hemelvaartweekend)	Groningen-Delfzijl / Groningen-Roodeschool
Vrijdag 9 t/m maandag 19 juli (in zomervakantie regio Noord)	Meppel-Zwolle (heel station Zwolle geen treinen)
Zaterdag 10 t/m zondag 11 juli	Groningen-Delfzijl / Groningen-Roodeschool
Vrijdag 9 t/m maandag 19 juli	Meppel-Zwolle (heel station Zwolle geen treinen)
Zaterdag 4 t/m zondag 5 september	Meppel-Zwolle
Vrijdag 22 t/m zondag 24 oktober	Groningen-Delfzijl
Zaterdag 23 t/m zondag 24 oktober	Groningen-Veendam / Winschoten / Weener

HOE STAAT HET ERVOOR MET AANPAK RING ZUID?

De ombouw van de zuidelijke ringweg van Groningen gaat gestaag verder. Van Hoogkerk tot Westerbroek wordt er volop aan de weg gebouwd door Combinatie Herepoort. In dit artikel een stand van zaken en een vooruitblik, van west naar oost.

- 1 De nieuwe oprit vanaf de rotonde bij Laan Corpus den Hoorn richting Drachten is vorig jaar opengegaan. Tussen die rotonde en het Stadspark bouwt Combinatie Herepoort in de berm aan een verbreed viaduct, in twee delen. Deze delen worden deze zomer op hun plek gereden.
- 2 Tussen het Vrijheidsplein en de Laan Corpus den Hoorn is de verbindingsweg een stukje opgeschoven, om ruimte te maken voor het verbreden van de weg. Het viaduct over het Vrijheidsplein wordt deels gerenoveerd en deels gesloopt, en daarna verbreed.
- 3 Aan de zuidkant van de ringweg langs de Laan van de Vrede is een tijdelijke weg aangelegd, met een tijdelijk viaduct over de Paterswoldseweg. Het oude viaduct is gesloopt. Hier werkt Combinatie Herepoort aan een nieuw viaduct.

Het traject van de zuidelijke ringweg van Groningen. De nummers op het kaartje komen overeen met de nummers in de tekst.

- 4 Rondom het Julianaplein bereidt Combinatie Herepoort de aanleg van een tijdelijk kruispunt voor. Hierdoor kan het verkeer tijdens de bouw van het nieuwe Julianaplein doorrijden. Om deze tijdelijke kruising aan te leggen, wordt het Julianaplein in de periode februari-mei 2022 dertien weken gedeeltelijk gestremd.
- 5 Bij de Brailleweg wordt een nieuw viaduct van de A28 gebouwd, plus een oprit

- voor het verkeer richting Assen. Onder de oprit door komt een verdiept liggend fietspad.
- 6 Tussen de Hereweg en het Oude Winschoterdiep wordt de ringweg verdiept aangelegd. De bouwkuip voor de verdiepte ligging is nu goed zichtbaar. In april worden de laatste damwanden van de bouwkuip ingetrild bij het spoor. Rond Hemelvaart rijdt de aannemer het spoordek op zijn plek

- onder het spoor (zie voorpagina).
- 7 Combinatie Herepoort is in april begonnen met de sloop van de zuidkant van het viaduct over de Europaweg.
- 8 In de zomer is de ringweg afgesloten vanaf knooppunt Euvelgunne tot de Europaweg, voor verkeer richting Drachten. De ringweg wordt hier verbreed (zie ook pagina 4).

WATERSTOFSTATION PEIZERWEG GEOPEND:

TWINTIG WATERSTOFBUSSEN DE WEG OP

Aan de Peizerweg in Groningen wordt dit voorjaar een waterstoftankstation opgeleverd. Dat betekent dat de twintig nieuwe waterstofbussen van Qbuzz, die eerder al geleverd waren, nu ook de weg op kunnen. De bussen rijden in de reguliere dienstregeling in Groningen en Drenthe.

Waterstofbussen kunnen met een volle tank ongeveer 400 kilometer afleggen. "Dat is een stuk meer dan de actieradius van 'gewone' elektrische bussen. Die moeten na 200 kilometer weer aan de lader", zegt Peter Mul van het OV-bureau Groningen Drenthe. De twintig nieuwe bussen worden daarom ingezet op lange streeklijnen in Drenthe en in Groningen. Waterstofbussen zijn niet helemaal nieuw in Groningen: al sinds december 2017 rijden er twee bussen op waterstof in de reguliere dienstregeling. Deze bussen rijden vanuit Appingedam en tanken in Delfzijl in een klein vulstation bij het chemiepark. De waterstof die de bussen daar tanken is een restproduct van chemiebedrijf Nouryon, voorheen AkzoNobel.

UNIEK

De waterstofbussen passen binnen de landelijke afspraken dat vanaf 2030 alle bussen in het openbaar vervoer emissievrij zijn. De regio Groningen/Drenthe is de eerste regio in Nederland waar op zo'n grote schaal waterstofbussen rondrijden. "We zijn hiermee uniek in Nederland", zegt Mul. "Ook wereldwijd bevinden we ons hiermee in de voorhoede."

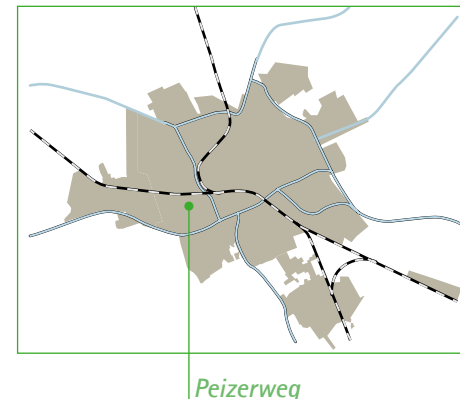
Het waterstoftankstation aan de Peizerweg in aanbouw. Foto: Siese Veenstra.

ZWAAR VERVOER

Het tankstation bij de busstalling is alleen geschikt voor het bijvullen van de tanks van zwaar vervoer zoals bussen en vrachtvervoer, en niet voor personenauto's. "Het is opgezet als een 'besloten' station, alleen voor de bussen van Qbuzz", zegt Mul. Wellicht dat later ook andere partijen er gebruik van kunnen maken. Het station is voorbereid op een groei van het aantal bussen. "Dat is belangrijk, omdat er plannen zijn om

in Groningen en Drenthe ook waterstof-Qliners en -minibusjes te laten rijden."

Het waterstoftankstation aan de Peizerweg is gebouwd door Shell, in opdracht van het OV-bureau Groningen Drenthe. Volgend jaar gaan er ook in Emmen tien bussen op waterstof rijden, waarmee er in deze regio in totaal 32 waterstofbussen rondrijden. Het station dat voor deze bussen in Emmen wordt gebouwd, is straks wel openbaar.

WATERSTOF

"De waterstofbus is in feite een elektrische bus waarin de energie niet wordt meegenomen in batterijen, maar in de vorm van waterstof", legt Mul uit. "Die waterstof wordt tijdens het rijden omgezet in elektriciteit. Dat gebeurt in de zogenaamde brandstofcel. Bij die omzetting komt alleen zuiver water en elektriciteit vrij en geen CO2 of andere uitlaatgassen. De bussen gebruiken alleen 'groene' waterstof. Dat is waterstof die wordt gemaakt met elektriciteit uit zon en wind. Als het gaat om waterstof, loopt onze regio voorop. Noord-Nederland is door de Europese Commissie uitgeroepen tot Europa's eerste Hydrogen Valley, en het openbaar vervoer speelt daarin een belangrijke rol."

ELEKTRISCHE FIETS MAAKT BEROEP FIETSENMAKER AANTREKKELIJKER, MAAR OOK MOEILIJKER

Fietsenmakers gezocht! Door de opkomst van elektrische fietsen zijn fietsenhandelaren naarstig op zoek naar nieuw personeel of stagiairs. "Het vak is aantrekkelijker geworden voor jongeren, maar ook veeleisender", zegt Eddy Lambeck van Bike Totaal Lambeck Tweewielers uit Appingedam.

De elektrische fiets is ook in Appingedam populair. "Ik schat dat van de stadsfietsen die ik verkoop nu ongeveer twee derde elektrisch is", zegt Eddy. "Daarnaast verkopen we ook andere typen elektrische fietsen. Elektrische racefietsen, mountainbikes, jeugdfietsen. De elektrische fiets is niet meer alleen voor ouderen. Ik hoor steeds vaker dat mensen hun tweede auto inruilen voor een e-bike."

Voor de fietsenhandelaar betekent de toenemende populariteit van de e-bike meer drukte. "Mensen laten zich uitgebreid adviseren, terecht natuurlijk. Want een e-bike is wel wat duurder dan een gewone fiets. Dat vraagt dus wat meer tijd. Daarnaast ben je met het repareren van een elektrische fiets vaak langer bezig."

Eddy Lambeck in zijn werkplaats in Appingedam. Foto: Jeroen van Kooten.

PERSENEEL

Voldoende werk aan de winkel dus. Maar net als andere fietsenhandelaren heeft Lambeck moeite om goed personeel te vinden. "Je kunt ons vak niet meer vergelijken met vroeger. Je moet niet alleen verstand hebben van de traditionele fietstech-

niek, je moet ook een halve ICT'er zijn. Zonder laptop kun je je werk niet meer doen."

Wie bij Lambeck Tweewielers wil werken, kan beginnen als stagiair. "Bij Noorderpoort kun je een opleiding fietstechnicus volgen,

PAK DE FIETS!

Lambeck Tweewielers uit Appingedam is een van de fietsenhandelaren in de provincie die meedoen aan de probeeractie van Groningen Bereikbaar. Inwoners van de provincie Groningen kunnen een week lang gratis een e-bike of speed pedelec (een extra snelle elektrische fiets) uitproberen. Zo kan iedereen het gemak van een e-bike ervaren, bijvoorbeeld voor woon-werkverkeer of voor een ritje in de omgeving. Kijk voor meer informatie en de deelnemende fietsenhandelaren op groningenbereikbaar.nl/e-bike.

waarbij je één dag in de week naar school gaat en de andere dagen in de praktijk werkt. Je moet een beetje handig zijn, open staan om wat te leren en goed met klanten kunnen omgaan. En je moet natuurlijk goed in ons team passen."

ZUIDELIJKE RINGWEG IN ZOMER ZES WEKEN DICT VANAF EUVELGUNNE TOT EUROPAWEG

Deze zomer wordt er volop verder gewerkt aan de zuidelijke ringweg. Net als in 2019 is hiervoor een gedeeltelijke afsluiting nodig. Deze keer gaat het om het gedeelte vanaf knooppunt Euvelgunne tot aan de Europaweg. Dit deel van de ringweg is afgesloten voor autoverkeer richting Drachten vanaf maandag 12 juli (06.00 uur) tot maandag 23 augustus (06.00 uur). Het verkeer kan deze zes weken omrijden via de oostelijke, noordelijke en westelijke ringweg.

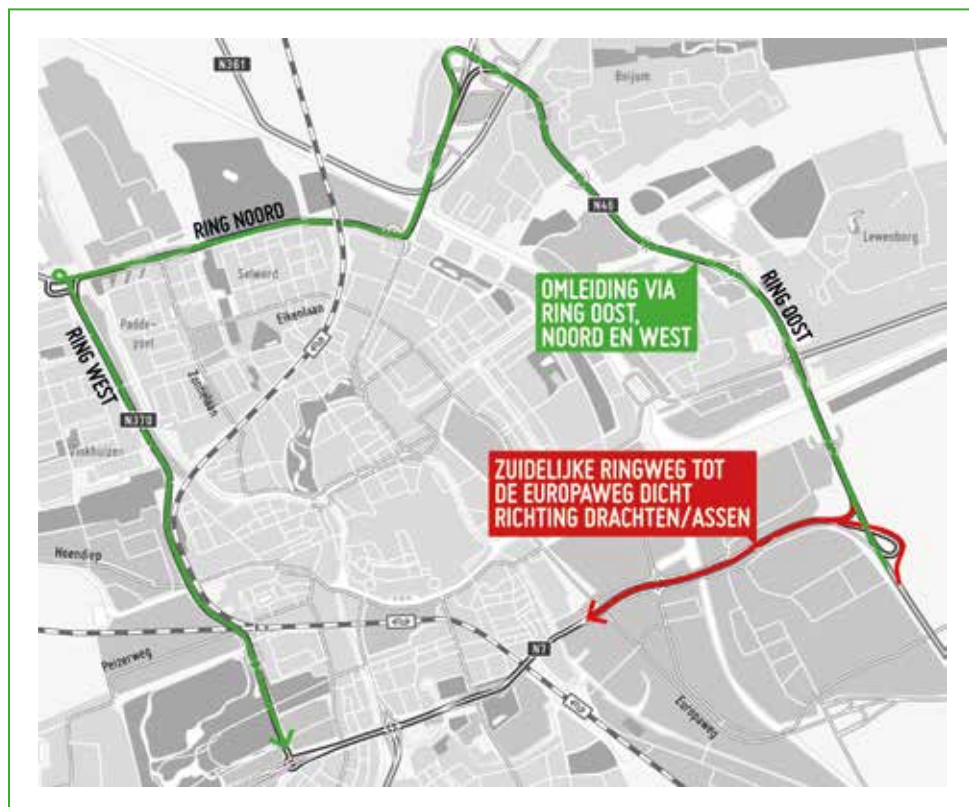
Deze zomer gaat de aannemer het oostelijke deel van de zuidelijke ringweg verbreden. "We zijn in dit deelgebied al een aantal jaren bezig, maar misschien valt dat voor de meeste automobilisten niet zo op", zegt Bert Kramer van aannemer Combinatie Herepoort. "We hebben hier tot nu toe vooral buiten het verkeer om gewerkt. Komende zomer moeten we hier grote stappen gaan zetten. De rijbaan richting het Julianaplein krijgt er in de toekomst een rijstrook bij, zodat er drie rijstroken liggen,

nog even los van de in- en uitvoegstroken voor de op- en afritten. De rijbaan richting Hoogezand blijft bestaan uit twee rijstroken. De wegafsluiting in de zomer geeft ons bovendien de ruimte om een nieuwe op- en afrit te maken bij de Stettinweg op bedrijventerrein Driebond. Deze nieuwe op- en afrit is na de stremming gebruiksklaar voor het verkeer."

Tijdens de stremming moet er hard worden doorgewerkt, benadrukt Kramer. "We hebben natuurlijk maar beperkt de tijd. Na zes weken móét het klaar zijn. Het is altijd spannend of de werkzaamheden tijdig afgerond worden. Tegenslagen zijn altijd mogelijk, bijvoorbeeld langdurig slecht weer of juist extreme hitte. In de planning bouwen we voldoende buffer in om echte uitloop van de wegafsluiting te voorkomen."

VOORBEREIDING

Voor de zomer voert aannemer Combinatie Herepoort op dit deel van de ringweg nog voorbereidende werkzaamheden uit. Voor

Bert Kramer van Combinatie Herepoort bij de zuidelijke ringweg, ter hoogte van de Gotenburgstraat. Foto: Jeroen van Kooten.

de verbreding van de ringweg en voor de nieuwe op- en afrit is al zand aangebracht. De ondergrond moet eerst nog verder inklinken. Nu (eind april) wordt het zuidelijke deel van het viaduct over de Europaweg gesloopt. Ook worden langs de ringweg funderingen gebouwd voor de verbreding, bijvoorbeeld bij de Gotenburgweg. In mei/juni bouwt Combinatie Herepoort een deel van het nieuwe viaduct over de Europaweg, en de nieuwe afrit om de voormalige skivijver heen. Ook wordt de Herningweg aangepast (die de Europaweg en de Bornholmstraat met elkaar verbindt).

En in de zomer van 2022? "Het is de planning dat we dan op hetzelfde deel van de ringweg aan beide rijrichtingen gaan werken. Dan vervangen we onder andere de bewegende delen van de 'hoge' Euvelgunnerbrug", besluit Kramer.

OOK AFSLUITINGEN IN WEST

In de zomer zijn er ook twee stremmingen van de zuidelijke ringweg aan de westzijde van de stad Groningen. In deze weekenden gaat Combinatie Herepoort nieuwe viaducten plaatsen ter hoogte van de Laan Corpus den Hoorn. Vanaf vrijdag 9 juli (22.00 uur) tot maandag 12 juli (06.00 uur) is de dubbele rotonde bij het Stadspark deels afgesloten voor autoverkeer. Het verkeer kan dan niet vanaf de westelijke ringweg richting Drachten rijden. Vanaf zaterdag 24 juli (20.00 uur) tot maandag 26 juli (06.00 uur) is de ringweg ter hoogte van het Stadspark dicht. Het verkeer kan dan via de op- en afritten passeren. Kijk voor actuele informatie over stremmingen en omleidingen op: groningenbereikbaar.nl.

ARRIVA VERNIEUWT TREINVLOOT:

MEER LUXE EN COMFORT VOOR REIZIGER

Sinds kort rijden er op de noordelijke trajecten van Arriva achttien spiksplinternieuwe en luxe treinen. Daarnaast worden de vijftig bestaande GTW-treinen van Arriva van binnen compleet gestript en vernieuwd. Deze krijgen een nieuwe blauw/witte kleurstelling. Een deel van de vloot is klaar en rijdt al; eind 2022 zijn alle treinen aangepast.

De splinternieuwe treinstellen zijn van het type WINK en rijden onder andere op het traject tussen Groningen en Leeuwarden en op een aantal trajecten in Friesland. De vernieuwde GTW-treinen rijden op alle noordelijke Arriva-trajecten. Alle nieuwe en vernieuwde Arriva-treinen hebben overal dezelfde comfort: er is geen verschil meer tussen de eerste- en tweede klasse. "In plaats daarvan kan de reiziger nu een plekje in een afgesloten stiltecoupé of een werkcoupé kiezen", vertelt Gerrit de Groot, Concessiemanager Trein Noord bij Arriva.

ZITPLAATSINDICATOR

"De hele trein is luxe, modern en comfortabel", zo vat De Groot de veranderingen samen. Zo zitten er onder elke stoel

Gerrit de Groot van Arriva in de nieuwe trein. Foto: Stefan Verkerk.

usb-poorten om telefoons en andere apparaten op te laden. Ook heeft elke plek een verstelbaar leeslampje en is er wifi op 4G-snelheid. Verder hebben alle treinen een rolstoeltoegankelijk toilet met een verschoontafel voor baby's. Bovendien heeft elke trein een AED en reisinformatieschermen aan boord, met daarop de meest recente reisinformatie. "Handig is ook de

zitplaatsindicator, waardoor je al op het perron kunt zien in welk deel van de trein nog voldoende plek is."

MILIEUVRIENDELIJK

Bij het ontwerp van de nieuwe WINK-treinen en vernieuwde GTW-treinen is aan het comfort gedacht én aan het milieu, legt De Groot uit. Zo wordt de energie die vrijkomt

bij het remmen opgeslagen in een batterij. "Hierdoor hoeven de treinen op stations niet meer stationair te draaien: zaken als airconditioning en verlichting worden dan aangedreven op remenergie. Daarnaast is er in de treinen LED-verlichting en wordt het afval gescheiden." De WINK-treinen rijden bovendien op HVO-brandstof, een milieuvriendelijkere brandstof met 90 procent CO2-reductie. Ze zijn zo gebouwd dat ze in de toekomst ook volledig elektrisch kunnen rijden.

DIENSTREGELING

Door de extra treinen in het Noorden is het voor Arriva ook mogelijk de dienstregeling op sommige trajecten aan te passen en uit te breiden. Tussen Groningen en Leeuwarden rijden nu bijvoorbeeld twee sneltreinen per uur, in plaats van één. Tussen Winschoten en Groningen rijden sinds december sneltreinen in de spits. Tussen Leeuwarden en Sneek rijden er niet langer drie, maar vier treinen per uur. Vanaf 2024 gaat er ook een snelle trein rijden naar Stadskanaal.

Actuele reisinformatie kun je vinden in de reisplanner en via arriva.nl.

HOE NAAR DE STAD VANUIT... ZUIDLAREN?

Veel mensen die in de stad Groningen werken, wonen in de plaatsen daaromheen. Bijvoorbeeld in Zuidlaren, het brinkdorp ten zuidoosten van Groningen, in de kop van de provincie Drenthe. Vanuit Zuidlaren zijn er verschillende manieren om naar je werk in de stad te reizen: met de auto, met de bus, op de fiets of de e-bike. Wat zijn de voors en tegens van deze opties?

MET DE AUTO

Zuidlaren ligt tegen de N34 aan, die verbonden is met de A28 richting Groningen. Als er weinig verkeer is, rij je in ongeveer 20 minuten naar de stad. In de ochtendspits staan er vaak files voor het Julianaplein. Automobilisten kunnen hun auto ook parkeren op P+R Haren. Vanaf hier rijden meerdere bussen per uur naar het Hoofdstation en het UMCG.

MET DE BUS

Q-link lijn 5 rijdt in de spits elk kwartier naar Groningen. Vanaf halte De Brink duurt de reis naar het Hoofdstation 26 minuten. De bus rijdt via P+R Haren. Daar kun je overstappen op lijn 109 richting Zernike Campus.

OP DE FIETS OF DE E-BIKE

Op de (elektrische) fiets rijd je via Midlaren, Noordlaren, Glimmen/Onnen en Haren naar de stad. De afstand is ongeveer 15 km. Op een gewone fiets (15 km/uur) doe je hier ongeveer een uur over. Met de e-bike (20 km/uur) ben je er in drie kwartier. Vanaf Haren rijd je over een zogenaamde doorfietsroute. Dat is een fietspad met weinig of geen verkeerslichten, waar je als fietser zo veel mogelijk voorrang hebt op kruispunten. De paden zijn breed en comfortabel, worden goed onderhouden en worden in de winter als eerste gestrooid. Er zijn plannen om ook van het stuk van Zuidlaren tot Haren een doorfietsroute te maken.

De dorpskern van Zuidlaren. Foto: Siese Veenstra.

EN VOOR JOU?

Woon je in Zuidlaren en werk je in de stad? Hoe ga jij dan naar Groningen toe? In de tabel hebben we de verschillende mogelijkheden met elkaar vergeleken op de onderdelen kosten, reistijd, gezondheid en milieu. Welk vervoersmiddel het beste bij jou past, hangt af van jouw persoonlijke situatie. Bijvoorbeeld waar je precies in de stad moet zijn. En wat jij het meest belangrijk vindt. De auto is sneller dan de fiets, maar op de fiets krijg je meer beweging.

VAN ZUIDLAREN NAAR GRONINGEN

	Kosten (per maand)	Reistijd (enkele reis)	Gezondheid (enkele reis)	Milieu (per maand)
Auto (exclusief parkeren) (17 km)	••••• € 270	•• 20 minuten (buiten spitsdrukke)	• 24 kCal	••••• 100 kg CO2
Bus (naar Hoofdstation)	••• € 114 (OV-chipkaart) of € 68 (in daluren)	•• 26 minuten	• 24 kCal	• 0 kg CO2
Fiets (15 km)	• € 13	••••• 60 minuten	••••• 470 kCal	• 0 kg CO2
E-bike (15 km)	• € 21	••• 45 minuten	••• 210 kCal	• 1 kg CO2

Berekend voor vier dagen reizen per week, 40 weken per jaar. Reistijd en gezondheid zijn berekend voor een enkele reis. Kosten en milieu zijn berekend per maand. Milieu betreft alleen CO2-uitstoot door brandstofgebruik. Auto: op basis van middenklasser rijdend op benzine. Tijd en kosten exclusief parkeren. Bus: Q-link 5 (elektrische bus, stroom opgewekt met windenergie). Bronnen: Milieu Centraal, Qbuzz, OV-bureau.

VANUIT ZUIDLAREN NAAR DE STAD

BERT-WIETZE DIJK, EIGENAAR DB AUDIOVISUEEL ‘DE OMGEVING MAAKT VEEL GOED’

“Nee, in de achttien jaar dat ik nu mijn bedrijf in Groningen heb, ben ik nog nooit op de fiets geweest. Ik ga altijd met de auto naar mijn werk. Dat moet ook eigenlijk wel, want ik heb een technisch beroep en daardoor vaak veel spullen bij me. Meetapparatuur, een zware laptop, een gereedschapskoffer. Allemaal dingen dus die je niet zo op de fiets of in de bus meeneemt. Autorijden is niet echt mijn favoriete bezigheid, maar

Bert-Wietze Dijk. Foto: Jeroen van Kooten.

ik heb altijd de radio aan. Ook de omgeving maakt veel goed: ik ga binnendoor, dus langs Noordlaren, Onnen, Glimmen en Haren. Dit is voor mij de snelste weg, zo omzeil ik de files. Overigens pak ik ook wel eens de trein hoor, maar dat is als ik naar een beurs in bijvoorbeeld Amsterdam ga.”

BJÖRN DE VRIES, MARKETING- EN COMMUNICATIEADVISEUR BIJ VNO-NCW MKB NOORD ‘HEERLIJK OM OP DE FIETS LANGS DE FILE TE RIJDEN’

“Afgelopen jaar heb ik vanwege de coronacrisis vooral thuisgewerkt, maar als ik naar kantoor ga, ga ik het liefste met mijn elektrische fiets. Ik ben alleen wel een mooiweertfietser. Dat betekent niet dat het per se zonnig of warm moet zijn hoor, als het maar niet regent of te hard waait. Fietsen heeft vooral voordelen. Je bent lekker in beweging en je ziet ook nog eens wat van de omgeving. Maar het allerleukste vind ik toch wel om 's ochtends, al fietsend over de fietssnelweg, het langzaam rijdende verkeer op de A28 in te halen. Dat geeft een goed gevoel. Soms pak ik de auto, maar dan wel buiten de spits, want dat is binnen onze

Björn de Vries. Foto: Jeroen van Kooten.

organisatie een dringend advies. Dan begin ik thuis, en ga ik na 9.00 uur naar kantoor.”

SANDRA VAN DER VEEN, HR-ASSISTENT RIJKS-UNIVERSITEIT GRONINGEN ‘HET IS EEN MOOIE, RUSTIGE ROUTE’

“Ik werk middenin de binnenstad van Groningen, namelijk in het Harmoniecomplex van de Rijksuniversiteit. Vanwege de coronacrisis heb ik het afgelopen jaar

vooral thuisgewerkt, maar daarvoor ging ik meestal met de auto. Ik heb het geluk dat ik bij mijn werk kan parkeren, in de Harmoniegarage. Vlak voor de coronacrisis heb ik een e-bike gekocht. Ik was van plan twee van mijn vier werkdagen op de fiets te gaan, maar toen kwam dus corona. Ik ben wel een paar keer op de fiets geweest hoor. En ik ben ook van plan dat straks weer te gaan doen, als we weer naar kantoor mogen. Op de fiets ben je er echt even uit, en het is een mooie, rustige route. Het is voor mij wel een voorwaarde dat het mooi weer is. Anders pak ik toch liever de auto.”

Sandra van der Veen. Foto: Jeroen van Kooten.

PROJECTENKAART: WERKZAAMHEDEN IN

1 2017 – 2024**Aanpak Ring Zuid**

De zuidelijke ringweg gaat de komende jaren ingrijpend op de schop om de bereikbaarheid van stad en regio en de doorstroming op de weg te verbeteren.

2 2016 – 2023**Aanpak Binnenstad**

De binnenstad van Groningen krijgt de komende jaren een forse impuls: meer ruimte voor voetgangers en fietsers, aantrekkelijker én goed bereikbaar.

3 2019 – 2023**Groningen Spoorzone**

Het Hoofdstation Groningen krijgt meer sporen en perrons. Ook worden er nieuwe tunnels aangelegd voor voetgangers, fietsers en bussen en komt er een nieuwe ondergrondse fietsenstalling onder de perrons.

4 2019 – 2021**Herinrichting Zernikelaan**

Door de herinrichting van de Zernikelaan worden de verblijfskwaliteit en bereikbaarheid van de Zernike Campus verbeterd.

5 2019 – 2022**Doorfietsroutes**

Een aantal doorfietsroutes, extra brede en comfortabele fietspaden tussen stad en regio, is gerealiseerd. De fietsroutes van en naar Winsum, Leek en Assen zijn nog in ontwikkeling.

6 2020 – 2021**Busknooppunt UMCG-Noord/Bloemsingel**

Aan de noordkant van het UMCG wordt een busknooppunt gerealiseerd.

7 2020 – 2021**Fietspad langs spoorlijn Groningen-Sauwerd**

Mede door de aanleg van dit fietspad ontstaan er rechtstreekse fietsverbindingen tussen de dorpen ten noorden van Groningen en tussen de noordwestelijke stadswijken.

8 maart – dec 2021**Kattenbrug**

Over het Schuitendiep wordt een nieuwe brug aangelegd om het openbaar vervoer van de binnenstad te verplaatsen naar de Diepenring.

9 april – mei 2021**Inrijden spoordek verdiepte ligging**

In mei wordt het spoordek van de verdiepte ligging op zijn plek onder het spoor ingereiden. In april starten voorbereidende werkzaamheden. Als de nieuwe zuidelijke ringweg helemaal klaar is, rijdt de trein over de verdiept liggende zuidelijke ringweg heen. De trein rijdt dan over het nieuwe spoordek.

10 april – sept 2021**Sloop viaduct over de Europaweg**

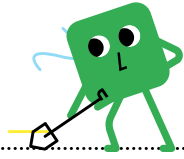
Voor de ombouw van het Europaplein is het noodzakelijk het huidige viaduct van de zuidelijke ringweg over de Europaweg te slopen. Daarna wordt een nieuw viaduct gebouwd.

EN ROND GRONINGEN

11 april - dec 2021**Realisatie bushaltes Diepenring**

In het kader van het project 'Bussen over Oost' worden twee nieuwe bushaltes aan de Diepenring aangelegd: één aan de binnenzijde ter hoogte van het Provinciehuis en één aan de buitenzijde ter hoogte van de Stadschouwburg.

12 mei - juli 2021**Project Waterslag 3**

Bij de Siersteenlaan in de wijk Vinkhuizen wordt een aansluiting van de afvalwaterleiding op het gemaal aangebracht.

13 mei 2021**Onderhoud Langmanbrug**

In mei 2021 wordt onderhoud uitgevoerd aan de Langmanbrug, de lage brug in de Bergenweg. De brug wordt beschermd tegen corrosie, zodat de levensduur van de brug wordt verlengd.

14 zomervakantie 2021**Realisatie faunatunnel**

Onder de A28 wordt een faunatunnel, een onderdoorgang voor dieren, gebouwd. De tunnel komt te liggen ten zuiden van Haren.

15 2021**Fietspad langs noordelijke ringweg**

Door de aanleg van dit fietspad worden de doorfietsroutes vanuit Winsum en Zuidhorn verbonden met de stedelijke routes en de Zernike Campus.

16 2021 - 2022**Dudok aan het diep**

Het voormalige tankstation aan de Diepenring gaat op de schop en verandert straks in een groene, publiek toegankelijke verblijfplaats voor jong en oud.

17 vanaf 2022**Aanpak Friesestraatweg (N355)**

Langs de Friesestraatweg (N355) wordt een parallelweg en een onderdoorgang aangelegd ter hoogte van Slaperstil.

THUISWERKGEVERS VAN HET JAAR 2020 GEKOZEN

2020 was een ander jaar dan anders. Vanwege de coronamaatregelen moesten veel mensen opeens thuiswerken. Maar hoe doe je dat, als je dat niet gewend bent? Niet alleen voor werknemers was dit een uitdaging, ook voor werkgevers. Hoe zorg je dat jouw werknemers goed en veilig aan het werk kunnen, thuis of op locatie als dat niet anders kan? Platform 'Zo Werkt Het' wilde de werkgevers die dat stapje extra zetten voor de werknemers in deze tijden, graag in het zonnetje zetten en reikte de 'Zo Werkt Het Award 2020' uit.

In de regio Groningen koos de jury in vier verschillende categorieën een winnaar. Zo maakten zowel kleinere start-ups als de multinationals kans op deze eervolle prijs. De regiowinnaars zijn door een jury gekozen uit alle nominatie-inzendingen uit de regio Groningen. De jury werd gevormd door Ton Schroor (directeur van VNO-NCW MKB Noord), Wilko Huyink (directeur van Groningen Bereikbaar) en de mobiliteitsadviseurs van Groningen Bereikbaar. De jury beoordeelde de organisaties op verschillende onderdelen, namelijk teambuilding, vitaliteit,

DE REGIOWINNAARS ZIJN:

0-20 werknemers:	Stichting Oude Groninger Kerken
20-50 werknemers:	BVNG Groningen
50-200 werknemers:	Voys
200+ werknemers:	Essity Hoogezand

een fijne thuiswerkplek, persoonlijke aandacht, plezier op werk, duurzame mobiliteit, meetings online en het bestendigen van

thuiswerken in de toekomst. Groningen Bereikbaar is een van de initiatiefnemers van het platform.

STICHTING OUDE GRONINGER KERKEN: 'THUISWERKEN ZAL ZEKER BLIJVEN'

Namens Stichting Oude Groninger Kerken nam Marius Breuking de prijs in ontvangst. Foto: Jan Buwalda.

Het was voor deze kleine organisatie wel even wennen om thuis te werken. Want ze waren gewend om op kantoor korte lijnen te hebben en vaak bij elkaar binnen te lopen om te overleggen. Dat was nu opeens anders. Maar heel snel regelden ze voor iedereen de juiste laptop, tablet en telefoon zodat ze efficiënt aan het werk konden. Ze

spreken elkaar veel, in videovergaderingen, maar ook bij digitale borrels en pubquizen. Tjitske Zuiderbaan, tekstschrijver bij de stichting, verwacht dat er ook in de toekomst thuisgewerkt zal worden. "Niet elke dag, want de korte lijnen onderling zijn belangrijk, maar het zal zeker blijven. Het werk dat we doen is al flexibel, veel is in de avonden of in het weekend. Daardoor is thuiswerken hier makkelijk mee te combineren."

Stichting Oude Groninger Kerken richt zich op het in stand houden van historische kerkgebouwen in de provincie Groningen en het bevorderen van de belangstelling hiervoor. De stichting is gevestigd aan de Coehooringel in Groningen.

BVNG GRONINGEN: 'DE AFWISSELING IS HEEL BELANGRIJK'

Namens BVNG nam Tamara van de Baan de Award in ontvangst. Foto: Jan Buwalda.

Voor de eerste lockdown in maart 2020 werd er bij BVNG bijna niet thuisgewerkt. Daarom werd aan het begin van de coronamaatregelen aan iedereen de vraag gesteld: wat heb je nodig om thuis goed aan het werk te kunnen? Zo werd er naar de persoonlijke wensen en behoeften van elke werknemer gekeken. En die vraag wordt steeds opnieuw gesteld, want behoeften kunnen veranderen. De drie teams van de

Groningse afdeling van BVNG komen elk één dag per week naar kantoor, waardoor ze goed afstand kunnen houden. De overige twee dagen zijn voor werknemers die minder goed thuis kunnen werken of behoefte hebben aan contact met collega's, bijvoorbeeld omdat ze alleen wonen. Op kantoor is alles ook goed geregeld, er is voldoende ruimte tussen de bureaus en er zijn plastic schermen. Verder hebben ze elke week een gezamenlijke online weekstart en worden er ook online activiteiten georganiseerd, zoals een bingoavondje. En thuiswerken in de toekomst? Locatiemanager Marloes de Boer ziet dat wel zitten. "We zijn van plan het thuiswerken vast te houden. Niet de hele week, maar wel één of anderhalve dag per week. Ook zullen we in de toekomst meer digitaal blijven vergaderen. Ik denk dat de afwisseling heel belangrijk is."

Bureau Voor Noordelijke Gemeenten (BVNG) is een onafhankelijk detachings- en adviesbureau. Het bedrijf is gevestigd aan de Friesestraatweg in Groningen.

VOYS: 'WERKEN OP BASIS VAN VERTROUWEN'

De award voor Voys werd uitgereikt aan Steven Buurma. Foto: Jan Buwalda.

Ook bij Voys wordt gekeken naar de persoonlijke behoefte per werknemer. Zij kunnen zelf kiezen wat ze willen hebben voor een goed thuishkantoor. Er wordt goed in de gaten gehouden hoe het gaat met de werknemers en er wordt naar ze geluisterd. Om te zorgen voor onderling contact wordt er veel gedaan. Zo worden mensen die bij elkaar in de buurt wonen aan elkaar gekoppeld. Ze zoeken elkaar buiten op en gaan zo samen op 1,5 meter afstand digitale vergaderingen in. Social Media Marketeer

Vi Nguyen vertelt dat er altijd al veel gekeken werd naar de persoonlijke behoeften van de werknemers. "Sinds corona is dat nog veel sterker. Onze medewerkers krijgen de mogelijkheid om zelf hun tijden in te delen. We werken hier echt op basis van vertrouwen." Zij verwacht ook dat er in de toekomst gedeeltelijk thuisgewerkt blijft worden. De keuze ligt hierbij bij de medewerker zelf en wat er binnen een team kan. "We zien dat je ook kunt werken vanuit huis, dus waarom niet als je op reis bent?" aldus Nguyen. "We zoeken graag samen naar de mogelijkheden." Verder werden er gedurende de lockdown af en toe presentjes gestuurd. "Dit zorgt er echt voor dat je denkt: er wordt aan mij gedacht!"

Voys richt zich op zakelijke telefonie in de cloud en is gevestigd aan de Lübeckweg in Groningen.

ESSITY HOOGEZAND: 'ATTENTIES OM EEN HART ONDER DE RIEM TE STEKEN'

Feiko van Polen van Essity met de Award. Foto: Jan Buwalda.

Bij Essity in Hoogezand werd ook af en toe een attentie naar de medewerkers gestuurd. "Net met Pasen hebben we allemaal bijvoorbeeld een luxe doos paaschocolade gekregen", vertelt directie-secretaresse Linda Horlings. "Om de medewerkers in het hele land een hart onder de riem te steken." Ook bij dit grote productiebedrijf werken ze, wanneer het kan, thuis. Omdat het een internationaal bedrijf is, werden er bij Essity al eerder dan in de rest van Nederland maatregelen genomen om besmettingen op de werkvloer te voorkomen. Ze gingen meteen bezig met de veiligheid van de medewerkers. Ook de communicatie met de medewerkers werd snel opgestart. Zo wordt er 2 meter afstand aangehouden in plaats van 1,5 meter. Bij de kranen werden songteksten gehangen zodat je al zingend lang genoeg je handen wast. Door middel van 'corona-updates' op schermen in het bedrijf en in de e-mail krijgen werknemers informatie over de maatregelen binnen het bedrijf, maar ook over de extra's vanuit het bedrijf. Zo zijn er webinars ergonomie en is er de mogelijkheid online yogalessen te volgen. HRM wijst ook op ondersteuning van de geeste-

lijke gezondheid van de medewerkers. Verder werd er ook meteen gekeken welke faciliteiten medewerkers nodig hadden om een goede thuiswerkplek te creëren. "Ik verwacht dat er ook in de toekomst wel meer thuisgewerkt zal worden", vertelt Horlings. "Natuurlijk kan dat bij een productiebedrijf niet voor iedereen, maar ook bij ons gaat het meer voorkomen."

Essity is een wereldwijd bedrijf voor hygiëne en gezondheid, met het hoofdkantoor in Zweden. In Hoogezand is het bedrijf gevestigd aan de Abramskade.

WERKGEVERS ROEPEN NIEUWE KABINET OP LELYLIJN AAN TE LEGGEN

De afstand tussen Groningen en Amsterdam blijft gelijk, maar de reistijd wordt gehalveerd. Ton Schroor, directeur van werkgeversorganisatie VNO-NCW MKB Noord, roept het nieuwe kabinet op om de Lelylijn aan te leggen. Dat is een supersnelle spoorverbinding tussen Groningen en Lelystad, via Heerenveen, Drachten en Emmeloord. "De Lelylijn is een klassiek stuk spoor, maar het kan bijdragen aan een moderne samenleving waarin je veel verder van je werkplek kunt wonen."

De Lelylijn is voor Schroor geen doel, maar een middel om iets anders te bereiken, namelijk een economische impuls voor Noord-Nederland. "Als werkgevers vinden we het essentieel en noodzakelijk om Noord-Nederland een nieuw perspectief te bieden op economische ontwikkeling. Recent onderzoek toont aan dat de beroepsbevolking in onze regio de komende jaren afneemt. Jongeren trekken weg. We krijgen een groot tekort aan goed gekwalificeerd personeel. Als we hier niets aan doen, neemt het aantal voorzieningen af. Dat leidt tot vershraling en dat willen we voorkomen. Als werkgevers willen we welvaart creëren via werk. We willen Noord-Nederland een impuls geven. De Lelylijn geeft zo'n impuls. Wie nu in Noord-Nederland woont en een baan krijgt in de Randstad, blijft hier niet wonen. De reisafstand van ruim twee uur is veel te groot. Met de Lelylijn neemt de reistijd fors af. Als je binnen een uur van Groningen naar Amsterdam kunt reizen, heb je meer keuzevrijheid. Dan hoeft je niet uit het Noorden te verhuizen als je een baan in Amsterdam vindt. Of uit

Ton Schroor bij het Hoofdstation in Groningen. Foto: Jeroen van Kooten.

Amsterdam te verhuizen als je in het Noorden werkt. Verder wordt Leeuwarden binnen een uur bereikbaar vanaf de Randstad en profiteert ook Assen mee van de tijdswinst."

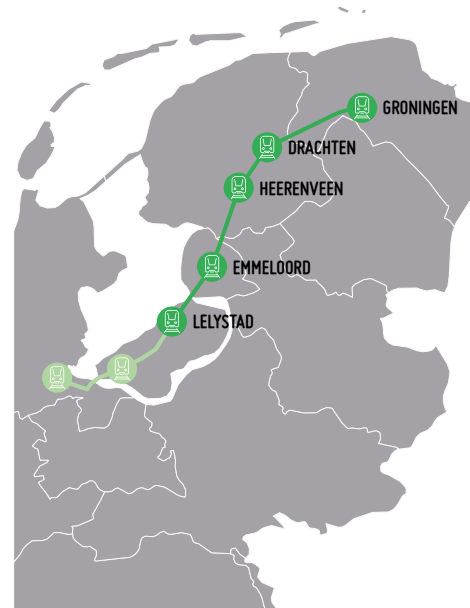
KOSTEN

Tegenstanders zeggen dat de aanleg van de Lelylijn duur is. Schroor: "De aanleg kost zo'n vier tot zes miljard euro. Dat is een hoop geld, maar het levert een veelvoud aan investeringen op. Het effect van de lijn is dat we in het Noorden minstens 100.000 woningen extra kunnen bouwen. Want veel mensen die in de Randstad werken, kunnen dan ook gaan wonen in de buurt van

Heerenveen, Drachten en Groningen. Stel dat elke woning aan nieuwbouw, grond en nieuwe wegen zo'n vijf ton kost. Dan praat je dus over een uitgelokte investering van 50 miljard. Daar bovenop komen dan nog de economische effecten van bedrijven die zich hier vestigen. En het Noorden wordt door de kortere reistijd aantrekkelijker voor recreanten en toeristen."

ALTERNATIEF VOOR VLIEGTUIGEN

Schroor verwacht dat de snelle verbinding tussen Groningen en Lelystad uiteindelijk deel gaat uitmaken van een Europees netwerk van hogesnelheidslijnen. "Dan is het Noorden niet een eindpunt, maar een

De Lelylijn moet lopen van Groningen, via Drachten, Heerenveen en Emmeloord naar Lelystad, waar hij aansluit op de bestaande spoorlijn richting Amsterdam.

schakel tussen de Randstad en Duitsland/Scandinavië. Die positie hadden we vroeger ook al, denk aan de Hanzesteden. Drachten wordt een halte op de lijn Londen-Hamburg. Zo'n treinnetwerk wordt een serieus alternatief voor het vliegtuig. We merken al dat er ook in het buitenland interesse is voor deze ontbrekende schakel in het internationale treinnetwerk."

POLITIEKE WIL

Wat moet er nog gebeuren voordat de Lelylijn kan gaan rijden? "Politieke wil", zegt Schroor beslist. "Het Rijk moet een aanlegbesluit voor de Lelylijn nemen. Wij roepen het nieuwe kabinet hiertoe op. Dit is hét moment. Of het kabinet het nu doet om het woningtekort op te lossen of om het Noorden een impuls te geven, dat doet er voor ons niet toe. Bij de Hanzelijn zat er tussen besluit en realisatie een periode van acht jaar. Dus als het kabinet nu groen licht geeft, kan de Lelylijn in 2029 rijden. Elke dag die het langer duurt, is tijdverspilling."

P+R'S IN GRONINGEN STEEDS POPULAIRDER

De P+R-terreinen in en rond de stad Groningen zijn in trek bij automobilisten. Met name de P+R's in Hoogkerk en Haren kennen een goede bezetting en zijn om die reden beide fors uitgebreid naar een kleine duizend parkeerplaatsen. Om nog meer forenzen en bezoekers te verleiden de auto op een gratis P+R te parkeren en verder te reizen met de bus of fiets, moet er meer service en diensten aan de reiziger worden geboden, zo luidt het advies uit een onderzoek.

Direct rond de stad liggen vijf gratis P+R-terreinen: Haren, Hoogkerk, Reitdiep, Karding en Meerstad. In totaal is er ruimte voor bijna 3500 auto's en meer dan 650 fietsen. Van de P+R's wordt flink gebruikgemaakt door mensen die in de stad werken en door dagjesmensen, met als uitschieters de terreinen bij Haren en Hoogkerk. Alleen tijdens de coronacrisis is het gebruik afgenomen. De P+R is 25 jaar geleden begonnen als Park and Ride: parkeer je auto gratis en koop een kaartje voor de bus. Tegenwoordig zijn de P+R's volwaardige overstappunten tussen verschillende vervoermiddelen en worden de meeste terreinen een hub genoemd. Maar hoe succesvol zijn deze P+R's eigenlijk? Groningen Bereikbaar heeft de SAC (Student Advies Commissie) gevraagd hiernaar onderzoek te doen.

STRATEGISCHE LOCATIES

Uit het onderzoek blijkt dat de P+R-terreinen in Groningen erg goed scoren, ook in vergelijking met P+R-terreinen in Maastricht, Utrecht, Nijmegen en Zwolle. Nergens anders in Nederland wordt het zo makkelijk gemaakt om met de auto tot de stad te rijden en met bus of fiets de stad in te gaan. En door de toenemende bekendheid worden de P+R's steeds succesvoller. "Het succes is ook te danken aan hoogwaardig OV", vertelt Jaap Imminga, adviseur mobiliteit bij Groningen Bereikbaar. "De bussen van Q-link rijden namelijk vaak en snel naar de binnenstad, het Hoofdstation en het UMCG. Daarnaast zijn er voldoende gratis parkeerplaatsen. De terreinen liggen op strategische locaties, zijn goed zichtbaar en snel en gemakkelijk toegankelijk." Verder hebben ze goede faciliteiten, vervolgt Imminga. "De terreinen zijn netjes, veilig en allemaal voorzien van fietsenstallingen. De meeste hebben ook (OV-)fietskluisen of afsluitbare fietsenstallingen voor bedrijven."

UITDAGING

Op het gebied van voorzieningen is verbetering mogelijk. Imminga: "Een uitdaging is oplossingen op maat aan te bieden aan de reizigers. Hoe maak je het tweede deel van de reis zo gemakkelijk mogelijk? Er is bijvoorbeeld een proef met elektrische huurfietsen (hubfietsen) op P+R Hoogkerk.

Parkeren en instappen. Ook P+R Hoogkerk is een succes. Foto: Siese Veenstra.

Daarnaast liggen er kansen met het aanbieden van services, zoals pakketkluisen en meer oplaadpunten voor elektrische auto's. Mogelijke andere services voor reizigers zijn kiosken waarin lokale ondernemers een rol kunnen spelen, en toiletten.

NOODZAKELIJK

De P+R's rond Groningen zijn noodzakelijk om de drukte in de binnenstad en de wegen eromheen te beperken. "Er staan nog de nodige wegwerkzaamheden op stapel. De

P+R's kunnen bijdragen aan het voorkomen van files. Vooral tijdens de spits ben je via een P+R sneller in de stad." Voor bezoekers aan de stad blijven de gratis P+R's aantrekkelijk volgens de mobiliteitsadviseur. "Als je wilt winkelen, naar het museum gaat of gewoon een dagje uit met je gezin, betaal je voor maximaal vijf personen maar zes euro voor een retourbuskaartje. Met dit P+R-kaartje kun je ook overstappen binnen de stad."

KORT NIEUWS

Voor het project Groningen Spoorzone gaat de zuidzijde van het Hoofdstation op de schop. Hier komt de zuidelijke bouwkuip waarin de ondergrondse voetgangerspassage, fietstunnel en fietsenstalling worden gebouwd. Foto: Stefan Verkerk.

E-BIKE PROBEREN OOK ALS JE THUISWERKT

Via Groningen Bereikbaar kun je al een tijdje elektrische fietsen proberen voor woon-werkverkeer. Vorig jaar is deze actie uitgebreid naar vele fietsenhandelaren in de hele provincie. Nu veel mensen thuiswerken vanwege de coronamaatregelen, kun je ook voor recreatief gebruik een e-bike proberen. Dus ook als je thuiswerkt, kan je een week lang kijken of een elektrische fiets iets voor jou is. Dus geniet van de lente en probeer een e-bike bij een fietsenhandelaar bij jou in de buurt. Natuurlijk zijn ze ook beschikbaar voor mensen die in deze tijden gewoon naar het werk moeten. Kijk voor meer informatie en alle fietsenhandelaren die meedoen in de hele provincie op: groningenbereikbaar.nl/e-bike en reserveer een elektrische fiets online!

WERKZAAMHEDEN AAN DE N363 WARFFUM-USQUERT

Sinds maandag 12 april tot en met vrijdag 30 april is de provinciale weg N363 tussen Warffum en Usquert dicht. De weg is in beide richtingen afgesloten voor al het verkeer. Het verkeer wordt omgeleid via Winsum en Middelstum. Vorig jaar is er op veel plekken al onderhoud uitgevoerd aan de N363, nu gaat de provincie aan de slag met het laatste stuk: tussen Warffum en Usquert. Zo wordt het asfalt vervangen en komt er bij de Wadwerderweg een nieuwe fietsoversteek. Tijdens de werkzaamheden is dit gedeelte van de N363 helemaal afgesloten. De direct aanwonenden van de weg kunnen hun huizen bereiken via de parallelweg. Verder kunnen hulpdiensten de werkzaamheden passeren. Al het overige verkeer volgt de omleidingsborden.

NIEUWE BAKFIETSEN PROBEREN VIA GRONINGEN BEREIKBAAR

Breng je de kinderen vaak met de auto naar school of naar de opvang? Gebruik hiervoor dan eens een elektrische bakfiets. Je kunt het nu een week lang gratis uitproberen. Erg handig als je daarna nog een boodschap wilt halen of door moet naar je werk. Maar ook te gebruiken voor iedereen die thuiswerkt. Groningen Bereikbaar heeft sinds kort twee nieuwe bakfietsen beschikbaar: van Urban Arrow en Bakfiets.nl. Beide kunnen bij de fietsenwinkel Fietsje in Groningen een week geleend worden om te kijken of dit iets is voor jouw gezin. Met een elektrische bakfiets breng je de kinderen snel en veilig naar school of opvang. Meer informatie of een bakfiets reserveren? Kijk op groningenbereikbaar.nl/bakfiets.

AANLEG BUSHALTES AAN DE TURFSINGEL

Op 12 december 2021 gaat de nieuwe dienstregeling van de bussen in. De planning is dat de bussen dan niet langer via de Grote Markt in Groningen, maar via de Diepenring rijden. Aan de Turfsingel worden daarom bushaltes gebouwd. Van eind april tot eind augustus zal de binnenzijde van de Turfsingel tussen Maagdenbrug en Sint Jansbrug afgesloten zijn vanwege de aanleg van de nieuwe bushalte ter hoogte van het Provinciehuis. Van eind juli tot begin november is de buitenzijde van de Turfsingel dicht in verband met de aanleg van de bushalte bij de Stadsschouwburg. Naast de bushaltes wordt er ook een 30 km/uur-gebied aangelegd aan beide zijden, in dezelfde stijl als de Sint Jansbrug.

N33 VOORTAAN MINDER VAAK AFGESLOTEN

Voortaan is de N33 nog maar twee weekenden per jaar afgesloten vanwege onderhoud. De afgelopen jaren waren er altijd zes weekendafsluitingen nodig op drie verschillende trajecten van de weg. Tijdens de twee weekenden geldt de afsluiting voor de hele weg van Assen tot Siddeburen in beide richtingen. Rijkswaterstaat kiest in nauw overleg met de aannemer en de wegbeheerders voor korte maar hevige hinder. De verwachting is dat weggebruikers hier meer begrip voor kunnen opbrengen. De weekendafsluitingen vinden plaats in juli en september. Het onderhoud bestaat onder andere uit maaien, reinigen van goten en kolken, vervangen van geleiderail, schoonmaken van verkeersborden en asfaltreparatie. De N33 is een autoweg zonder vluchstrook. Daarom is het bij werkzaamheden voor de veiligheid noodzakelijk om alle rijstroken af te sluiten.

NIEUWE ROUTE TUSSEN MEERSTAD EN RING OOST

Vanwege de groei van Meerstad is in 2018 besloten een nieuwe route naar dit gebied te maken voor auto, fiets en openbaar vervoer. De route loopt tussen de Vossenburglaan-Hoofdweg en P+R Meerstad (aan de oostelijke ringweg). Bij de Middelberterweg komt een onderdoorgang. De nieuwe route zorgt voor een snelle en veilige verbinding tussen Meerstad, de stad Groningen en de ringweg. Vorig jaar zijn de voorbereidende werkzaamheden gestart. Als alles volgens planning verloopt, is de nieuwe route in het vierde kwartaal van 2022 klaar. Tijdens de bouw zullen er soms wegafsluitingen in de omgeving nodig zijn. Daar kunnen verkeersregelaars bij worden ingezet. Eind 2022 plant Bureau Meerstad 300 bomen en zaait 1,5 kilometer bloemrijke bermen in. Kijk voor meer informatie op de website van Meerstad: meerstad.eu/eemskanaalzone.

MEDEWERKERS UMCG KUNNEN VOUWFIETS UITPROBEREN

De medewerkers van ziekenhuis UMCG kunnen vier weken lang gebruikmaken van een vouwfiets om te kijken of dit past in hun woon-werkverkeer. Zo kunnen zij de auto parkeren op een P+R-terrein rondom Groningen en met de vouwfiets verder reizen naar het ziekenhuis. Medewerkers van het UMCG konden al een e-bike of speed pedelec proberen, maar daar is dus de vouwfiets aan toegevoegd. Zo kunnen medewerkers die verder weg wonen, toch een gedeelte van hun reis fietsen. Dit is niet alleen duurzamer, maar ook gezonder. En na een zware werkdag is dit een goede manier om bij te tanken en het hoofd leeg te maken. De actie met de vouwfietsen loopt nog tot en met september. Verpleegkundige-in-opleiding Marit van de Made uit Stadskanaal is enthousiast. "Ik ga zeker een vouwfiets aanschaffen."

DOORFIETSRoutes ROND GRONINGEN VORDEREN

Rondom Groningen wordt momenteel aan verschillende doorfietsroutes gewerkt. Doorfietsroutes zijn brede fietspaden met nauwelijks verkeerslichten waar fietsers zo veel mogelijk voorrang hebben en ongehinderd door kunnen fietsen. Je herkent ze vanaf komende zomer bovendien aan de speciale borden langs het fietspad en afbeeldingen op het wegdek. Momenteel wordt er gewerkt aan 'De Groene As', de doorfietsroute tussen Groningen en Assen. Delen van de directe fietsroute tussen deze twee steden zijn al in gebruik en in 2021 wordt een groot gedeelte van de route in Assen aangelegd. Ook aan de doorfietsroute Groningen-Winsum wordt dit jaar verder gewerkt. Zoals het nu lijkt, kunnen fietsers deze zomer gebruik gaan maken van het gedeelte langs het spoor tussen Groningen en Adorp. Het gedeelte ten noorden van Adorp volgt waarschijnlijk een jaar later.

KATTENBRUG NA DE ZOMER IN GEBRUIK

Onlangs is een begin gemaakt met de bouw van de Kattenbrug, een nieuwe brug tussen het Gedempte Kattendiep en het Schuitendiep. Als het goed is, kan het eerste verkeer in september gebruikmaken van de nieuwe brug. Eind dit jaar, als de nieuwe dienstregeling ingaat, gaan er ook bussen over de Kattenbrug rijden, richting de Stadsschouwburg.

De Kattenbrug gaat straks een belangrijk deel uitmaken van de nieuwe busroute langs de oostkant van de binnenstad. Bussen stoppen vanaf eind dit jaar niet meer op de Grote Markt, maar rijden dan vanaf het Gedempte Zuiderdiep, via het Gedempte Kattendiep over de Kattenbrug, heen en terug langs de Diepenring. In de loop van dit jaar worden voor deze route ruime bushaltes aangelegd bij de Stadsschouwburg en het Provinciehuis.

Het duurt nog wel even voordat deze bussen over de brug gaan rijden. "Dat zal in december zijn, met het ingaan van de nieuwe dienstregeling", zegt projectmana-

ger Herman Lubbers van de gemeente Groningen. In totaal rijden er dan circa 1.000 bussen per dag over het Gedempte Kattendiep, waarvan 500 over de brug. Nu nog zijn dat 350 per dag. Omdat er minder bussen over de Steentilbrug gaan rijden, wordt deze brug veiliger voor fietsers en voetgangers.

Om overlast te beperken, wordt de omgeving een 30 km-zone. Ook zullen er elektrische bussen gaan rijden. "Zeker met een snelheid van 30 kilometer per uur is de geluidsoverlast dan minimaal."

UTRECHTSE WERVEN

Dankzij de Kattenbrug ontstaat er een nieuwe aangename plek in dit deel van de binnenstad. Met dank aan de opnieuw ingerichte omgeving én de verlaagde kade aan de westkant, de kant van het Gedempte Kattendiep. Lubbers trekt daarbij de vergelijking met de bekende werven in Utrecht, waar je ook pal aan het water zit. "De westelijke kade komt, net als in Utrecht, maar een halve meter boven het water", zegt hij.

LANDHOOFDEN

Het bouwen van de brug wordt uitgevoerd door aannemer Heijmans. De voorbereidende werkzaamheden zijn begin dit jaar al gestart. "Denk daarbij aan het kappen van bomen, het opheffen van parkeerplaatsen en het inrichten van een bouwplaats", zegt Lubbers.

Volgens planning worden er nu eerst twee zogenoemde landhoofden gebouwd. Hiertoe is de kruising Gedempte Kattendiep-Schuitendiep vanaf half maart voor langere tijd gestremd. Op deze steunpunten wordt in de vroege zomer, in juni, het brugdek geplaatst. In het najaar kan het verkeer voor het eerst gebruikmaken van de brug, zo is de planning.

Vanwege de werkzaamheden is het Schuitendiep, aan de kant van de binnenstad, in de richting van het Damsterdiep tot en met juli 2021 gestremd.

In het verlengde van het Gedempte Kattendiep komt een brug. Foto: Siese Veenstra.

Impressie van de Kattenbrug, met links de kades voor wandelaars. Afbeelding: gemeente Groningen.

CARGOBIKE: BEZORGEN OP DE FIETS NEEMT EEN VLUCHT

Steeds vaker zie je ze in het Groningse straatbeeld: (al dan niet elektrische) bakfietsen die worden ingezet voor het vervoer van pakketjes en producten. Bijvoorbeeld via Warenhuis Groningen, waar een paar honderd ondernemers uit de stad Groningen hun producten te koop aanbieden. Sinds de start van het online platform, eind 2019, werden al een paar duizend pakketjes met de bakfiets (cargobike) bij Groningers thuisbezorgd.

Of het nu gaat om de bezorging van pakketjes, bevoorrading of het transport van artikelen tussen twee locaties: een elektrische cargobike is dan best een slimme keuze. Zo'n fiets is namelijk niet alleen snel, maar ook goedkoop en duurzaam. En niet te vergeten: je kunt er een hoop spullen in kwijt, zo zegt Pier Tjepkema. Hij is voorzitter Duurzaamheid bij de Groningen City Club (GCC) en daarnaast eigenaar van woonwinkel Laif & Nuver in de Rode Weeshuisstraat.

FIETSKOERIER

'Warenhuis Groningen', een initiatief van de GCC, liet al zien dat de cargobike een goed alternatief is voor het laten bezorgen met

de auto of bestelbus. Bij Warenhuis Groningen kunnen consumenten online bestellingen plaatsen, die ze dan later in de winkel op komen halen óf – een uitkomst tijdens de lockdown – thuis laten bezorgen door een fietskoerier. Ideaal, zo zegt Tjepkema, die zelf ook heel wat pakketjes op die manier naar zijn klanten liet brengen.

UITPROBEREN

Het was vanuit de GCC een bewuste keuze om de bakfietsen in te zetten. Vanaf 2025 is in de Groninger binnenstad alleen nog distributieverkeer welkom dat geen CO2 uitstoot. "We wilden nu al zo veel mogelijk ervaring opdoen met duurzame stadsdistributie." Daar komt bij dat het gebied in de binnenstad waar alleen tussen 5 uur 's ochtends en 12 uur 's middags laden en lossen is toegestaan, eind dit jaar wordt vergroot. De cargobike kan voor ondernemers dan een interessant alternatief zijn voor de auto of bestelbus. Om ondernemers alvast kennis te laten maken met de cargobike kunnen ze de elektrische bakfiets via Groningen Bereikbaar twee weken gratis op proef uitproberen.

Medewerkers van boekhandel Godert Walter voor de winkel in de Oude Ebbingestraat, samen met de fietsbezorgers van Go Fast. Foto: Jeroen van Kooten.

Ben je ondernemer en wil je twee weken een elektrische cargobike uitproberen?
Kijk op groningenbereikbaar.nl/cargobike.

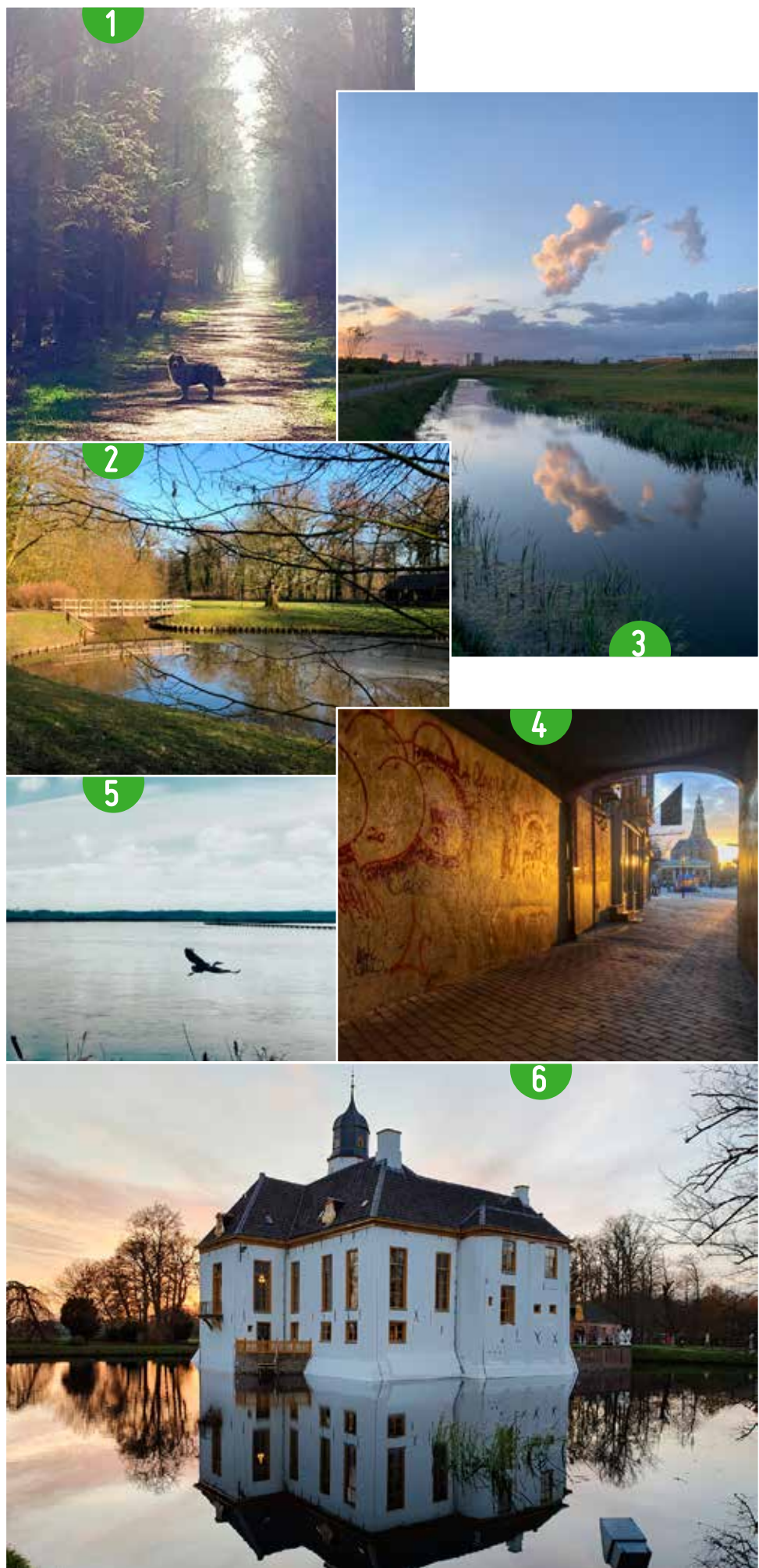

#WERKDAGWANDEL

In de voorgaande kranten stond op deze plek de Evenementenkalender. Omdat het op dit moment nog niet duidelijk is wanneer de musea en culturele instellingen weer opengaan, kiezen we deze keer voor een andere invulling.

Groningen Bereikbaar stimuleert het thuiswerken. Maar het is belangrijk om ook tijdens het thuiswerken in beweging te blijven. Bijvoorbeeld door te wandelen. Wandelen is goed voor de fysieke en mentale gezondheid. Zo blijf je energiek, productief en creatief. Het is dus een slim idee om je (thuis)werkdag met een fijne wandeling te combineren.

Daarom riep Groningen Bereikbaar in maart iedereen op om wandelfoto's te delen. We hebben deze oproep via onze website gedaan en onder het motto #werkdagwandel ook via onze social media. Hier een greep uit de prachtige foto's die we kregen. Ze zijn ingestuurd door: Ingrid Snip (1), Ellen Jansen - Meijer (2), Brockbernd Hillien (3), Sandra Verbeek (4), Manon Brandsma (5), Hennie Mulder (6).

WIN EEN VVV-BON!

Vul uw oplossing uiterlijk 31 mei 2021 in op de website groningenbereikbaar.nl/puzzel of stuur per post naar Groningen Bereikbaar, Postbus 610, 9700 AP Groningen o.v.v. puzzel. Vermeld in ieder geval uw naam, adres en telefoonnummer. Onder de winnaars verloten we vijf prijzen. De hoofdprijs is een VVV-bon ter waarde van 100 euro. Verder zijn er twee VVV-bonnen ter waarde van 50 euro te winnen en twee van 10 euro. Maximaal één prijs per persoon. U mag slechts één oplossing inzenden. Prijswinnaars noemen we in de volgende editie met naam en woonplaats.

WOORDZOEKER

Zoek de woorden in het diagram en streep ze weg. De woorden staan in alle richtingen. Sommige letters worden vaker gebruikt. Na oplossing vormen de overgebleven letters een zin.

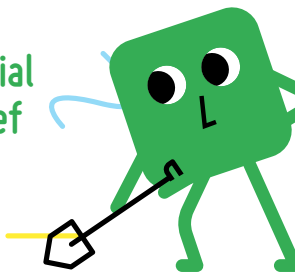

©Persbelangen

AFSTAND	ESGL	LENTE	RIT	VOUWFIETS
ARZ	FORUM	MILIEU	ROOSTER	VRACHTFIETS
ASFALT	GEZOND	OVERWEG	RWS	ZEBRAPAD
BERGER	GROEN	PENDELBUS	SPEEDPEDELEC	ZOMER
BEZORGEN	HIVE	PROBEREN	SPOORDEK	
DEELFIETS	HUBFIETS	RAILS	VIDEABELLEN	
EBIKE	HUBS	REGIO	VOEG	

De oplossing uit de vorige krant was: Thuiswerken is het nieuwe normaal. De winnaars zijn: mw. D. Werkman (Mensingeweer), mw. Redder-Van Tiel (Haren), dhr. of mw. G.F. Smedes (Slochteren), mw. R. Kielstra (Drachten) en dhr. H. Hingstman (Delfzijl). Zij hebben hun prijs inmiddels ontvangen.

Blijf op de hoogte van verkeershinder, werkzaamheden en acties. Volg ons op social media en meld je aan voor onze nieuwsbrief via groningenbereikbaar.nl/nieuwsbrief.

Vragen over werkzaamheden, verkeersprojecten of de bereikbaarheid van Groningen? Neem contact op met het Loket Verkeer & Werkzaamheden.

T. (050) 367 89 89 (tijdens kantooruren)
E. loketverkeer.werkzaamheden@groningen.nl

COLOFON

DEZE KRANT IS EEN UITGAVE VAN DE SAMENWERKINGSORGANISATIE GRONINGEN BEREIKBAAR. APRIL 2021. GRONINGEN BEREIKBAAR HOUDT DE STAD EN DE REGIO, SAMEN MET VELE PARTNERS, ZO GOED MOGELIJK BEREIKBAAR EN HELPT REIZIGERS SLIMMER TE REIZEN. ADRES: EMMASINGEL 4 (DERDE ETAGE), 9726 AH GRONINGEN. TELEFOON: (050) 316 43 70. E-MAIL: info@groningenbereikbaar.nl. WEBSITE: [WWW.GRONINGENBEREIKBAAR.NL](https://www.groningenbereikbaar.nl). EINDREDACTIE: GRONINGEN BEREIKBAAR, BROUWER COMMUNICEERT. TEKSTBIJDRAGEN: BROUWER COMMUNICEERT, PERSBUREAU TAMMELING, GRONINGEN BEREIKBAAR. ONTWERP: LA COMPAGNIE. OPMAAK: PROVINCIE GRONINGEN. FOTO'S: JEROEN VAN KOOTEN, SIESE VEENSTRA, STEFAN VERKERK, RAYMOND BOS, JAN BUWALDA. IMPRESSIES EN INFOGRAPHICS: ALLES IN BEELD, GEMEENTE GRONINGEN. PLATTEGRONDEN: PROVINCIE GRONINGEN, GRONINGEN BEREIKBAAR. PUZZEL: PERSBELANGEN. OPLAGE: 396.500 EXEMPLAREN. DRUK EN VERSPREIDING: NDC MEDIAGROEP.